

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — poverjeništvu Ljubljana
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in aprova: Ljubljana, Františkanska ulica 61 Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtak. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list v članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posbe. Pošt. čisl. rač. 11.197. Telefon 3112

Nova pravila učiteljskega združenja.

Na osnovi §§ 67. in 345. novega uradniškega zakona je nastal popolnoma nov položaj za uradniške in s tem tudi za učiteljske organizacije.

O podrobnostih teh paragrafov smo že poročali.

Pravila uradniških organizacij odobruje po novih določbah resorni minister.

Tako je tudi gospod minister prosvete odobril dne 14. maja 1931, z O. N. br. 37.035 nova pravila za učiteljsko združenje. Ministrstvu prosvete so bila predložena v odobritev pravila UJU, ki jih je sprejela lanska skupščina v Beogradu. Ta pravila je sedaj ministrstvo odobrilo z izpremembami v zmišlu gori citiranih paragrafov uradniškega zakona, ki je med tem stopil v veljavo.

Pravila priobčimo v prihodnji številki Učiteljskega Tovariša v celoti, ker je bila objava v današnji številki iz tehniških razlogov nemogoča.

Za danes naj omenjamo bistvene izpremembe, ki nastopijo v našem organizacijskem življenju.

Udruženje se bo odslej imenovalo »Jugoslovensko Učiteljsko Udruženje«, banovinske sekcije »Jugoslovensko Učiteljsko Udruženje«, sekcija za Dravsko banovino, sreska društva pa »Jugoslovensko Učiteljsko Udruženje — sresko društvo sreza ...«.

Sedež centrale je v Beogradu, sedeži banovinskih sekcij na sedežih banovin, sedeži sreskih društev pa na sedežih nadzornikov.

Naloga Udruženja je razvijati stanovsko zavest v duhu narodnega in državnega edinstva; intelektualni in moralni razvoj članov, napredek narodne šole in splošnega narodnega izobraževanja; zaščito pravic in interesov svojih članov; zidanje učiteljskih domov; ustanavljanje pevskih, sokolskih in ostalih kulturno-prosvetnih ustanov; zvez z učiteljskim svetom ostalih držav.

Redni člani so lahko samo aktivni učitelji in zabavilje, ki spadajo pod isti zakon.

Glavni odbor Udruženja tvori 10 članov iz Beograda, 10 predsednikov banovinskih sekcij in od sekcij izvoljeni člani in to: sekcije od 500 do 1500 članov volijo enega zastopnika, od 1500 do 3000 dva zastopnika, z nad 3000 tri zastopnike.

Uprava banovinske sekcije sestoji iz 10, uprava sreskih društev pa iz 7 članov. V upravo ne morejo biti izvoljeni učitelji, ki niso v aktivni službi, ki so na službi v min. prosvete ali banskih upravah ali so sreski šolski nadzorniki.

S potrditvijo novih pravil izgube veljavnost vsa dosedanja pravila učiteljskih društev in združenj. Sreska društva in banovinske sekcije ne morejo imeti svojih posebnih pravil. Od dneva veljavnosti novih pravil se morajo upravljeti po novih pravilih.

Ta sistem ima uveden že Udruženje jugoslovenskih železničarjev.

Banovinske sekcije in sreska društva lahko ustanovljajo svoje domove, imajo svoje fondne in ustanove za svoje potrebe, ki jih upravljajo po poslovniku, ki si ga v to svrhu sestavijo. Vse poslovnike predlagajo v potrditev upravi banovinske sekcije in glavnemu odboru.

Glavni odbor bo predpisal potrebne poslovnike za vse uprave in za skupščine, ki jih predloži v odobrenje ministrstvu prosvete.

Volitve novih odborov se izvrše na letošnjih rednih skupščinah združenja, banovinskih sekcij in občnih zborih sreskih društev.

Za skupščine je izdan sledeči raspored z navodili:

Raspored skupščin.

Po § 76. in 345. uradniškega zakona bodo razpuščena sedanja poverjeništv in se osnujejo banovinske sekcije.

Radi pravilnega tolmačenja in pravočasne izvršitve zakonskih predpisov, bo prisostvoval vsem poverjeništv in banovinskim skupščinam predsednik glavnega odbora. Radi tega je izdelal izvršni odbor raspored vseh skupščin. V tem rasporedu je označen povsod le prvi dan skupščinskega dela, ker trajajo skupščine pri raznih poverjeništvih različno.

Skupščine se vrše:

I.

izredne skupščine poverjeništev: v Sarajevu 24. maja, v Beogradu 30. maja, v Splitu 7. junija, v Zagrebu 30. junija in v Ljubljani 3. julija.

II.

banovinske:

v Beogradu 28. maja, na Cetinju 7. julija, v Novem Sadu 12. julija, v Nišu 19. julija, v Skoplju 26. julija in v Banji Luki 2. avgusta t. l.

Glavna skupščina se bo vršila 23., 24. in 25. avgusta v Beogradu.

V Sarajevu, Splitu, Zagrebu in Ljubljani se vršijo banovinske skupščine takoj po zaključku izrednih skupščin. Ker se bodoča sekcija Dravske banovine, razen enega sreza, povsem sklada z današnjim poverjeništvom Ljubljana, je pristojna oblast odobrila, da se vršita obe skupščini, izredna in banovinska, v juliju.

Na izredni skupščini se bo reševalo vprašanje imovine poverjeništv, a na banovinski se ustanovijo banovinske sekcije in izvolijo odbori.

Za letošnje leto pripade odgovarjajoči del članarine poverjeništvu.

O svojem delu v letošnjem letu, številu članstva, o izredni skupščini in razpustu pošljejo sedanja poverjeništv svoja poročila glavnemu odboru po izredni skupščini.

Pravila so enotna. Z njimi se prijavijo upravnim oblastem sreska, banovinska in centralno udruženje.

1. junija t. l. preneha članstvo onim članom našega združenja, ki ne spadajo v naš službeni red. Službeni red tvorijo uslužbenci, ki spadajo pod isti zakon.

Po novih pravilih ne morejo biti izvoljeni v odbor upokojeni učitelji, uradniki ministrstva prosvete, prosvetnih oddelkov in šolski nadzorniki.

Da bo mogoče izvoliti na banovinskih skupščinah člane glavnega odbora po čl. 18. pravil, je potrebno točno število rednih članov v banovini.

Vplačevanje članarine po novih pravilih se prične z začetkom šolskega leta 1931/32.

Zaprošena je četrtinska vožnja na železnici in ladjah. Ko dospe dovoljenje, bo to objavljeno v »Narodni prosveti«. Odbori poverjeništev in sreskih društev v banovinskih mestih, kjer dosedaj ni poverjeništev, dobijo vzorec izkaznice, ki ga razmnožijo in razpošljejo članstvu, ki se udeležijo skupščine, da se okoristi z znižano vožnjo.

Na skupščinah se bo vršilo vse delo po starem poslovniku, v kolikor ni z novimi pravili izpremenjen in dokler ne bo izdelan nov poslovnik.

Ministrstvo prosvete je pod O. N. Br. 37.586 z dne 15. maja 1931. odobrilo šestdnevni dopust delegatom sreskih učiteljskih društev za udeležbo na skupščinah v Beogradu, Sarajevu in Splitu.

Ustanovni občni zbor društva „Samopomoč“ za otroke učiteljev in učiteljic.

V nedeljo 17. maja t. l. je bil v prostorih pov. UJU v Ljubljani ustanovni občni zbor SOU. Zbralo se je dokaj učiteljev, očetov in ustanovilo društvo, ki bo pomagalo dajati učiteljem-očetom in učiteljicam-materam podporo otrokom ob polnoletnosti. Če pa bo doletela tega ali onega nesreča, da mu otrok prej umrje, mu bo priskočilo društvo na pomoč s posmrtnino.

Na občnem zboru je bilo določeno, da se sprejemajo člani po §§ 30. in 31. pravil od 3. do izpolnjenega 18. leta. Glej pravila v Učit. Tovarišu št. 37.1.

Članska pristojbina znaša za vsakega otroka 25 Din. Kdor hkrati vpiše 4 otroke, plača 80 Din, za pet otrok 95 Din itd. Mesečni članski prispevek znaša 10 Din za otroka. V mesecu januarju vplača vsak še 10 Din za otroka v rezervni fond.

Društvo mu plača v 1. poslovnem letu v slučaju smrti 500 Din. Odpravnine v tem poslovnem letu ni.

Učiteljski pravnik.

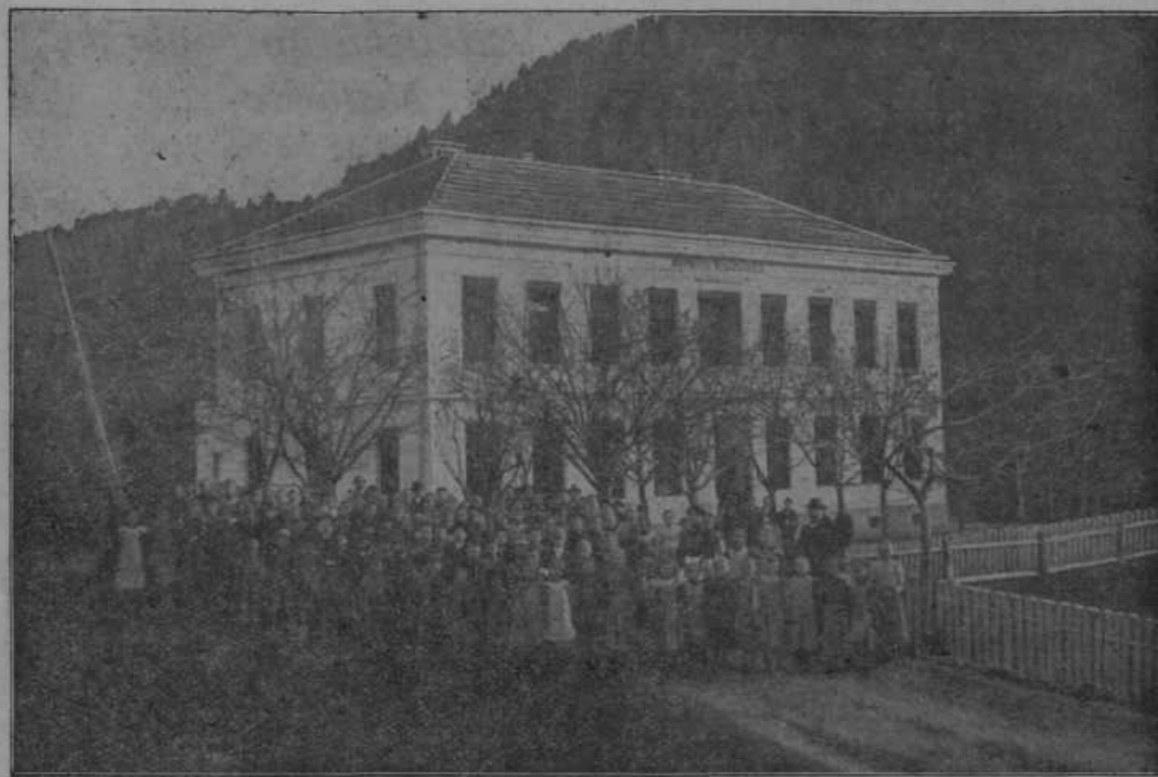
Na razna vprašanja v zadevi uradniškega zakona odgovarjamo:

—§ Tretji periodični povišek VI. skupine (1450— Din) pripada po odsluženju 9 let v I. skupini prejšnje II. kategorije, če ne izidejo druge odredbe (glej § 52.).

—§ Rodbinska doklada za nad 16 let staro hčerko pripada, ako je duševno ali telesno nesposobna za pridobivanje in če vodi očetu vdovcu gospodinjstvo. Seveda tudi če se nadalje šola.

—§ Blagovolite mi sledeče pojasniti v Tovarišu ali pismeno: »Vojaška leta med vojno se štejejo v pokojnino, kakor aktivnim častnikom med vojno, t. j. dvojno (čl. 137.).« Nisem rez. častnik, velja tudi za-me? Po mojem mnenju bi lahko prošil za upokojitev čez 5 let, ker imam sedaj 25 efektivnih službenih let in bi torej bilo po čl. 137. — 35 službenih let, ker imam 4 vojna leta in 1 leto ujetništva. Kolikor je meni znano, se ujetništvo šteje tudi v vojna leta. Prosim navesti v pozitivnem slučaju postopek, kako bi dobil tozadevno vojaško potrdilo.

Naši prosvetni domovi.

Narodna šola v Sevnici ob Savi.

Letos poteka 25 let, odkar je bilo v Sevnici zgrajeno šolsko poslopje nemškega »Schulvereina«. Marmornata plošča na zidu v veži nam dokazuje to z besedilom: »Erbaut durch den Deutschen Schulverein 1906«. Na nasprotni steni pa z radostjo opazimo državni grb svobodne kraljevine Jugoslavije.

Nemška šola v Sevnici je bila ustanovljena že l. 1884., v glavnem na pobudo nemških, oziroma nemškutarških krogov. Namen ji je bil seveda pomembnejše našega naroda. Otroci so bili radi slovenskega govorenja (»swegen Windischschwetzen«) zasmehovani in kaznovani na najokrutnejše načine. To šolo so pod pritiskom obiskovali tudi otroci slovenskih staršev. — Izprva je bila ta šola enorazredna, pozneje dvo- in končno trirazredna. Nastanjena je bila spočetka v stari brodnikovi hiši. Nekdaj je bil namreč tu poleg broda čez Savo. Pozneje, l. 1906. pa so na prostoru te hiše sezidali novo šolsko poslopje. V pritličju je ena učna soba ter stano-

vanje za šol. upravitelja in kabinet za učila. V prvem nadstropju pa dve učni sobi, pisarna šol. vodstva ter učiteljevo stanovanje.

Ker zasebne šole nemškega »Schulvereina« v naši državi nimajo pravice do obstanka, je s šol. letom 1917/18. tudi ta šola morala končati s svojim »delovanjem«. Tako je prenehal zavod, ki je vzgojil dokaj renegetov in zasejal v Sevnici mnogo sovraštva.

Na osnovi naredbe narodne vlade je tukajšnje županstvo l. 1919. zaseglo šolsko poslopje z vsem inventarjem vred.

V velikih in svetlih učnih sobah so sedaj nastanjeni trije razredi 7razredne narodne šole v Sevnici.

Mnogo se je izpremenilo v 25 letih. Jugoslovenci smo postali gospodarji na svoji zemlji. Preko 500 otrok poseja pouk v treh šolskih poslopih. Tudi v bivšem nemškem poslopiju se vzgaja mladina v svobodnem jugoslovanskem duhu.

potem šele je potrebna urgencia za ureditev prejemkov.

Zelo koristno bi bilo, če bi imela na šoli vsaka učna oseba svoj plač. seznam, v kateri bi si vpisala iz duplikata ob izplačilu mesečne plače vse postavke. Tak plač. seznam traja skoro za 3 leta in stane bore malo truda za spopolnitev. Naroča se v Učit. knjigarni in stane 1.50 Din.

—§ Všteta vojna leta za osnovno plačo in pokojnino. Z rešenjem min. prosvete so mi bila všteta vojna leta v osnovno plačo in pokojnino skupaj 3 leta, 10 mes., 29 dni. Kakor razvidno iz plač. seznama se mi po novem zakonu ta čas ni nikamor vpošteval.

Prosim informacij, ali je kaj upanja, da se mi ta, z ministr. rešenjem všteta in priznana leta štejejo tudi po novem zakonu v dobro in kaj naj storim, da se mi zadeva uredi!

Odgovor: Po novem zakonu se upošteva z ozirom na določbe § 249. in 52. le skupina, v kateri je zatekel zakon uslužbenca in čas, ki ga je kdo prebil v isti skupini. Vojna leta pridejo v upoštevanje po novem zakonu le pri pokojnini.

—§ Za Vaše pojasnilo glede štetja vojnih let se Vam iskreno zahvaljujem. Vendar pa mi ni jasno to, da so se nam po starem zakonu štela vojna leta v pokojnino in za osnovno plačo, po novem urad. zakonu pa bi se mi štela leta samo v pokojnino, vzlic temu, da ostane tozadevno zakonodajno rešenje z dne 20. julija 1922. še vedno v veljavi. Če se mi je po istem rešenju štelo število vojnih let v plačo, bi se mi tudi sedaj moralo šteti v plačo po novem ur. zakonu z istim še vedno veljavnim rešenjem. Ali ne govori za nas čl. 337. novega ur. zakona.

Odgovor: Glede tolmačenja tega člena napravite uradno vlogo, da se razjasni zadeva administrativnim potem.

Posojila daje,

petletna, državnim in samoupravnim uradnikom in upokojencem z najmanj desetletnim službovanjem, na podlagi njih plače ali pokojnine in zavarovalne življenske police, BEOGRADSKA ZADRUGA, banka in zavarovalnica — zastopstvo »TEHNA«, družba z o. z. — Ljubljana, Mestni trg 25/I. Ljubljana 25-80.